

تبیین ترتیبات امنیتی امریکا، هند، ژاپن و استرالیا در برابر چین و تأثیر آن بر امنیت منطقه آسیا-پاسفیک

خدیجه ثنائیان زاده

(دانشجوی دکتری روابط بین الملل دانشگاه اصفهان)

دکتر سعید وثوقی

(عضو هیات علمی گروه علوم سیاسی و روابط بین الملل دانشگاه اصفهان)

دکتر محمدعلی بصیری

(عضو هیات علمی گروه علوم سیاسی و روابط بین الملل دانشگاه اصفهان)

سرشناسه	ثنائیان زاده، خدیجه، ۱۳۶۸ -
عنوان و نام پدیدآور	تبیین ترقیبات امنیتی امریکا، هند، ژاپن و استرالیا در برابر چین و تأثیر آن بر امنیت منطقه آسیا-پاسفیک / خدیجه ثنائیان زاده، سعید وثوقی، محمدعلی بصیری.
مشخصات نشر	مگروگان: انتشارات نوروزی، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	۱۰۰ ص: نقشه (ونگی).
شابک	۷۵۰۰۰ ر یال: 978-600-364-337-6
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	روابط بین المللی -- جنبه های سیاسی
شناسه افزوده	وثوقی، سعید، ۱۳۴۵ -
شناسه افزوده	بصیری، محمدعلی، ۱۳۴۷ -
رده بندی کنگره	۵JZ ۱۳۹۴۱۳۰۵۱۲ ت ۲۹
رده بندی دیویی	۹۰۳۲۷
شماره کتابشناسی ملی	۳۹۱۳۰۶۱

تبیین ترقیبات امنیتی امریکا، هند، ژاپن و استرالیا در برابر چین و تأثیر آن بر امنیت منطقه آسیا-پاسفیک

نویسندگان: خدیجه ثنائیان زاده - سعید وثوقی - محمد علی بصیری

ویراستار علمی: مدینه افتخاری

نوبت چاپ: اول- ۱۳۹۴

مشخصات ظاهری: ۱۰۰ ص

قطع: وزیری

شمارگان: ۳۰۰

شماره شابک: ۶-۳۳۷-۳۶۴-۶۰۰-۹۷۸

چاپ و نشر: نوروزی- ۱۷۳۲۲۴۲۲۵۸

قیمت: ۷۵۰۰ تومان

نشانی: گلستان، مگروگان، خیابان شهید بهشتی، بازار رضا (ع)، ۰۱۷-۳۲۲۴۲۲۵۸

دورنگار: ۰۱۷-۳۲۲۲۰۰۴۷ آدرس الکترونیکی: Entesharate.noruzi@gmail

سایت انتشارات: www.Entesharate-noruzi.com

پیشگفتار

آسیا- پاسیفیک در دوره جنگ سرد یکی از مناطق مهم و صحنه رقابت دو ابر قدرت بود، در دهه‌های اخیر اهمیت این منطقه به طور مداوم افزایش یافته است. بطوریکه قرن آینده را قرن آسیا-پاسیفیک دانسته‌اند و تغییر توازن قوای بین‌المللی از دوقطبی به چند قطبی، اوضاع این منطقه را پیچیده‌تر ساخته، آنچه موجب اهمیت بیش از پیش این منطقه شده رشد سریع و اعجاب‌آور اقتصادی کشورهای منطقه و ظهور چین به عنوان یک قدرت بزرگ جهانی می‌باشد. با توجه به منافع که قدرت‌های بزرگ در آن دارند اوضاع استراتژیک را مبهم کرده است. وجود قدرت‌های بزرگی چون آمریکا، چین، ژاپن، هند و استرالیا در منطقه آسیا-پاسیفیک رقابت بین این کشورها را برای دستیابی به منافع خود افزایش داده است. سه کشور اول بیشترین منافع را در آسیا-پاسیفیک دارند، اهمیت استراتژیک منطقه‌ی آسیا-پاسیفیک موجب تلاش آمریکا برای افزایش نفوذ در این منطقه شده است که در همین راستا آمریکا برای افزایش حضورش در منطقه راهکار اتحاد و تشکیل مذاکرات چند جانبه با کشورهای قدرتمند دنبال می‌کند. با توجه به اهمیت منطقه پاسیفیک، پژوهش حاضر که به روش توصیفی-تحلیلی و با هدف تبیین ترتیبات سیاسی-امنیتی در شرق آسیا بر اساس تئوری اتحادها و ائتلاف‌ها و تبیین تأثیر این ترتیبات بر مهار چین در منطقه شرق آسیا و نظام بین‌الملل تهیه گردیده است. در پی پاسخگویی به این سؤال است که چه علل و عواملی باعث شکل‌گیری معادله امنیتی چهار جانبه (آمریکا، هند، ژاپن، استرالیا) شده است. این پژوهش در پایان به این نتیجه می‌رسد که مربعی استراتژیک در برابر قدرت‌گیری چین در شرق آسیا بر اساس تئوری اتحاد و ائتلاف‌ها شکل گرفته است و این فرصت‌هایی برای افزایش رقابت در منطقه پاسیفیک و تلاش برای کسب منافع برای اعضای مربع استراتژیک ایجاد می‌کند. در مجموع می‌توان گفت که اتحاد و ائتلاف چهار جانبه کشورهای آسیایی با آمریکا راهکار منطقی برای جلوگیری از قدرت‌گیری روزافزون چین در منطقه می‌باشد.

فهرست مطالب

۱	مقدمه.....
۵	فصل ۱/ چهارچوب تئوریک.....
۵	مقدمه.....
۵	تعریف اتحاد.....
۹	ماهیت اتحادها.....
۱۲	اهمیت اتحادها در روابط بین الملل.....
۱۲	شکل گیری اتحادها در روابط بین الملل.....
۱۳	علل خارجی شکل گیری اتحادها.....
۱۴	علل داخلی شکل گیری اتحادها.....
۱۵	انواع اتحادها.....
۱۶	اتحادهای طبیعی.....
۱۶	اتحاد حفظ وضع موجود.....
۱۶	اتحادهای تجدید نظر طلبانه.....
۱۶	اتحادهای دو منظوری.....
۱۶	اتحادهای عقیم.....
۱۹	افول و تداوم اتحادها.....
۲۲	از مجموعه مباحثی که درباره ی اتحاد و ائتلاف می توان مورد توجه قرار دهد.....
۲۲	نتیجه گیری.....
۲۵	فصل ۲/ تبیین همگرایی آمریکا و متحدانش.....
۲۵	در راستای شکل گیری مربع استراتژیک.....
۲۵	مقدمه.....
۲۵	ساختار کنونی قدرت در شرق آسیا.....
۲۹	همگرایی آمریکا و ژاپن.....
۳۳	دلایل اتحاد آمریکا و ژاپن در برابر چین.....
۳۴	تاثیر اتحاد آمریکا- ژاپن بر قدرت چین.....
۳۶	همگرایی آمریکا و هند.....

۳۷	استراتژی نوین سیاست خارجی هند:
۴۱	ریشه های نزدیکی آمریکا و هند:
۴۳	همگرایی آمریکا و استرالیا:
۴۶	نتیجه گیری:
۴۷	فصل ۳/ تبیین واگرایی اعضای مربع:
۴۷	استراتژیک با چین:
۴۷	مقدمه:
۴۷	تقابل آمریکا و چین در منطقه آسیا- پاسفیک:
۴۸	سیاست خارجی آمریکا:
۵۰	اهمیت آسیای شرقی برای آمریکا و متحدانش:
۵۱	اهداف ایالت متحده در آسیا- پاسفیک:
۵۵	واگرایی آمریکا و چین:
۵۶	اختلاف آمریکا و چین در حوزه های سیاسی- امنیتی:
۵۷	اختلاف آمریکا و چین در منطقه ای فیانوس آرام:
۵۷	مسئله تایوان:
۵۹	تاثیر بحران تایوان بر روابط چین و آمریکا:
۶۱	مساله تبت:
۶۱	مسئله کره شمالی:
۶۲	مسئله دریای جنوبی:
۶۳	مسئله سپردفاعی موشکی و سلاح های هسته ای:
۶۴	دلایل واگرایی ژاپن و چین:
۶۸	مهمترین اختلافات بین ژاپن در قبال چین:
۶۹	واگرایی چین و هند:
۷۳	چگونگی سیاست خارجی تقابلی هند در برابر چین:
۷۵	واگرایی چین و استرالیا:
۷۹	نتیجه گیری:
۸۰	تحلیل نهایی:
۸۵	منابع:

شرق آسیا منطقه ای است از آسیا که بر پایه جغرافیا یا فرهنگ تعریف می شود از نظر جغرافیایی منطقه ای است که سرزمین های وسیعی از شرق روسیه تا جنوب اقیانوس آرام را شامل می گردد که نزدیک به ۲ میلیارد نفر جمعیت را در خود جای داده است و آنچه موجب اهمیت بیش از پیش این منطقه شده رشد سریع و اعجاب آور اقتصادی کشورهای منطقه و ظهور چین به عنوان یک قدرت بزرگ جهانی می باشد (امیدوارنیا، ۱۳۷۲: ۲).

جهش اقتصادی و پیشرفت خیره کننده کشورهای حوزه آسیای شرقی، تسخیر بازارهای غربی توسط این کشورها به خصوص چین، وجود مولفه های جمعیت، ویژگی های ملی و ژئوپلیتیک سبب شده که روند نگران کننده ای در آسیا و نظام بین الملل^۱ نسبت به پیشرفت این کشورها به وجود آید (مشتکین، ۱۳۸۵: ۳) در واقع می توان گفت در کنار موقعیت راهبردی شرق آسیا که همواره و به طور سنتی عرصه تعاملات و رویارویی قدرتهای بزرگ منطقه و جهان بوده، قرار گرفتن کشوری چون چین در این حوزه و روند روبه رشد اقتصادی آن زمینه یکه تازی این کشور در شرق آسیا و توجه روز افزون به این منطقه شده است همین موارد معادلات امنیتی و سیاست خارجی کشورهای خواهان برتری قدرت در منطقه را به تکاپو برای مقابله در برابر قدرت نو ظهوری چین و آمریکا که به دنبال رسیدن به هژمونی مورد نظر خود در منطقه می باشد، برای کاهش نگرانی هایش در مقابل چین به عنوان قدرت برتر شرق آسیا به کشورهای هند و ژاپن که رقیبان اقتصادی چین محسوب می شوند روی می آورد تا با همراه کردن آنها به اهدافش در منطقه برسد. این در صورتی است که رشد اقتصادی تحسین برانگیز چین و سیاست مشارکتی این کشور متناسب با منافع کشورهای آسیایی و تلاش چین برای گسترش مکانیسم های چند جانبه برای رویارویی با معضلات است، چین در تلاش برای مقابله و خنثی کردن نفوذ و تاثیر آمریکا از راه های گوناگون است که از جمله به تفاهات اقتصادی، تجاری، سخنوری و تشکیل گروه های سازمانهای آسیایی بدون حضور ایالات متحده می توان اشاره کرد. همچنین چین از طریق ایجاد موازنه نرم بر ضد هژمونی آمریکاست (McDevitt, 2008: 2). به عبارت دیگر آمریکا از قدرت پکن در منطقه احساس نگرانی می کند چرا که به دنبال هژمونی خود در منطقه و رسیدن به برتری جهانی می باشد. متاثر از این واقعیت و با توجه به سابقه تشکیل معادلات امنیتی در جنوب آسیا و

¹ International System

² Foreign policy

روند ایجاد این معادلات، شاهد شکل گیری اتحاد قدرتهای آسیایی (هند و ژاپن) به همراه آمریکا، در شرق آسیا در مقابل چین هستیم که در راستای کنترل، مهار و ایجاد سد نفوذ در مقابل افزایش نقش چین در آسیا و به چالش کشیدن منافع ایالات متحده در منطقه آسیا- پاسفیک می باشد. سیاست آمریکا برای مقابله با این وضعیت جدید را می توان به شکل تشکیل معادلات امنیتی- سیاسی در منطقه آسیا- پاسفیک مشاهده کرد. شرق آسیا^۱ منطقه ای از آسیاست که بر پایه یا فرهنگ تعریف می شود از نظر جغرافیایی منطقه ای است که سرزمین های وسیعی از شرق روسیه تا جنوب اقیانوس آرام^۲ را شامل می گردد که نزدیک به ۲ میلیارد نفر جمعیت را در خود جای داده است در حال حاضر کشورهای دنیا منطقه شرق آسیا را با بویایی اقتصادی می شناسند. اینطور که معلوم است این منطقه پویاترین اقتصاد دنیا را داراست و به عنوان یکی از ارکان اصلی اقتصاد دنیا مطرح است از قدرت های موجود در منطقه شرق آسیا علاوه بر چینوژاپن که قدرت های سنتی این منطقه اند آمریکا، هند و استرالیا در راستای حفظ منافعشان به دنبال فعالیت و حضور بیشتر در منطقه اند.

این رساله در پی آن است که موقعیت و ترتیبات سیاسی- امنیتی^۴ کشورهای قدرتمند منطقه آسیا (هند، ژاپن، استرالیا) با آمریکا را مورد بررسی قرار دهد و نقش محوری کشور چین را در شکل گیری این ترتیبات امنیتی مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد.

فرضیاتی که این رساله بر مبنای آن پایه گذاری شده و در صدد اثبات آنها می باشد عبارتند از:

۱. به نظر می رسد معادلات چهارجانبه (آمریکا، ژاپن، هند، استرالیا)^۵ با هدف محدود سازی چین صورت گرفته است.

۲. مجموع عواملی مثل اتمی شدن کره شمالی، قدرت یابی چین، گسترش نفوذ روسیه در شرق آسیا و... به شکل گیری معادله چهار جانبه امنیتی در منطقه شرق آسیا انجامیده است.

۳. قدرت یابی چین و افزایش تقاضای چین برای نقش بیشتر در مدیریت منطقه ای و جهانی موجب چالش با آمریکا و تقویت اتحادهای آمریکا و شکل گیری مربع استراتژیک در برابر چین می باشد

^۱ East Asia

^۲ Geography

^۳ Pacific

^۴ Political arrangements - Security

^۵ America , Japan , India , Australia

این مجموعه کاری نظری است که در آن تلفیقی از بررسی روندها، تاریخ، وقایع و ریشه یابی آنها می باشد و تاثیری که این عوامل بر ظهور ترتیبات منطقه شرق آسیا و سیاست بین الملل دارد را بیان می کند.

متدولوژی^۱ مورد استفاده در این تحقیق روش توسعه ای، تحلیلی می باشد که در آن مطالعات منطقه ای سیاسی و اقتصادی را در هم آمیخته است.

www.ketab.ir

^۱Methodology.